

УДК 677.055

ВИЗНАЧЕННЯ ПОДАТЛИВОСТІ СИСТЕМ ГОЛКА (ПЛАТИНА) – КЛИН МЕХАНІЗМУ В'ЯЗАННЯ

С.А. Плешко, кандидат технічних наук, доцент
Київський національний університет технологій та дизайну

Ключові слова: податливість, клин, голка, система голка-клин, надійність.

Одним з найважливіших питань в дослідженні навантажень у механізмі в'язання, що виникають при ударі голково-платинових виробів об клини замків, є визначення жорсткості або податливості (величина зворотна жорсткості) системи голка (платина) - клин в зоні удару.

Податливість системи голка (платина) - клин істотно впливає на величину сили удару п'ятки голки або платини об клин замку, а отже, і на надійність в'язального механізму в цілому.

Розглянемо методику визначення статичної податливості системи голка-клин круглов'язальної машини.

Як показує аналіз взаємодії голки з клином в період удару, деформація системи голка-клин визначається, з умови:

$$\delta = \delta_x \operatorname{tg} \alpha + \delta_y, \quad (1)$$

де δ – сумарна деформація системи голка-клин;
 δ_x – деформація системи відповідно уздовж осі X і Y ;
 α – кут зустрічі п'яти голки з клином в зоні удару.

Аналізуючи умови роботи голки в'язальної машини, приходимо до висновку, що податливість системи голка-клин визначається в основному наступними видами деформації системи: вигином і скручуванням п'ятки; вигином штеги; зминанням матеріалу голки, клину і штег в зоні їх контактної взаємодії в період удару. Скручування стержня і хвостовика голки при ударі її об клин, на наш погляд, не відбувається.

Враховуючи вищенаведене, статична деформація системи голка-клин уздовж осі X може бути визначена з умови:

$$\delta_x = \delta_{1x} + \delta_{2x} + \delta_{3x} + \delta_{4x} + \delta_{5x}, \quad (2)$$

де δ_{1x} – деформація зминання п'ятки голки і клину;
 δ_{2x} – деформація вигину п'ятки;
 δ_{3x} – деформація зминання тіла голки і штег;
 δ_{4x} – деформація вигину штег;
 δ_{5x} – деформація скручування п'ятки.

Величина деформації скручування п'ятки голки, визначається з умови (рис. 1):

$$\delta_{5x} = 0,5h \cdot \operatorname{tg} \varphi, \quad (3)$$

де h – ширина п'яти;
 φ – кут скручування п'ятки у момент удару.

Оскільки φ мало, можемо прийняти:

$$\delta_{5x} = 0,5h\varphi. \quad (4)$$

Як відомо:

$$\varphi = \frac{M_k \alpha}{GJ_p}, \quad (5)$$

де M_k – момент, що крутить, виникає при ударі п'яти голки об клин;
 G – модуль пружності матеріалу голки при зрушенні;
 J_p – полярний момент інерції перетину п'яти.

З умови рівноваги голки (рис. 1) маємо:

$$M_k = 0,5Nh \left(1 - \frac{\Delta}{h} \operatorname{ctg} \alpha \right) \sin \alpha,$$

або, враховуючи, що $P = N \sin \alpha$:

$$M_k = 0,5P(h - \Delta \operatorname{ctg} \alpha), \quad (6)$$

де Δ – товщина п'ятки.

Оскільки для штампованих голок зазвичай $h/\Delta \geq 4$, згідно [1]:

$$J_p = \frac{(h/\Delta - 0,63)\Delta^4}{3}.$$

Після перетворень, рівняння (4) приймає вигляд:

$$\delta_{5x} = 0,25P \frac{(h - \Delta \operatorname{ctg} \alpha) h \alpha}{GJ_p}. \quad (7)$$

Деформація системи голка-клин уздовж осі Y може бути визначена з умови:

$$\delta_y = \delta_{1y} + \delta_{2y} + \delta_{3y}, \quad (8)$$

де δ_{1y} – деформація уздовж осі Y , обумовлена зминанням голки і клину;

δ_{2y} – деформація вигину п'ятки уздовж осі Y ;

δ_{3y} – деформація скручування п'ятки.

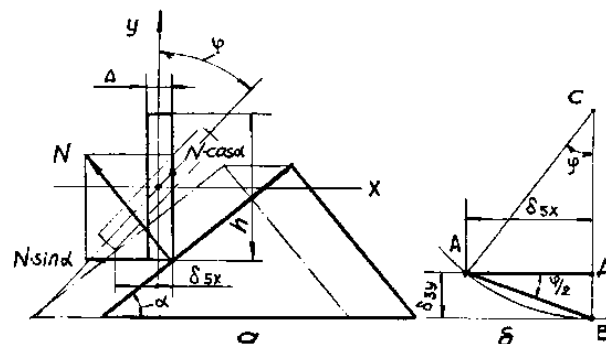

Рисунок 1 – Розрахункова схема до визначення деформації скручування п'ятки голки

Список використаних джерел

1. Піпа Б.Ф. Динаміка механізмів в'язання круглов'язальних машин. – К: КНУТД, 2008. – 416 с.
2. Піпа Б.Ф., Плешко С.А. Удосконалення робочих органів механізмів в'язання круглов'язальних машин. – К.: КНУТД, 2012. – 470 с.